

มองสถิติ

และตัวชี้วัดทางการศึกษา

วิเคราะห์สถิติ ตัวชี้วัดและการจัดอันดับทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการแข่งขัน

ปีที่ 1 ฉบับที่ 10 มีนาคม 2557

ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย : สะท้อนการได้รับการศึกษา ของประชากร

การพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น ต้องมีการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ และทักษะความสามารถ ซึ่งตัวชี้วัดที่เรียกว่า “ปีการศึกษาเฉลี่ย” Mean Years of Schooling หรือ Average Years of Schooling เป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สะท้อนถึงคุณภาพของคนไทยที่ได้รับการศึกษา ตามกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 ที่

สารบัญ

หน้า

ปีการศึกษาเฉลี่ยระดับนานาชาติ

- ปีการศึกษาเฉลี่ยในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

1

- แนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ยในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

2

ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย

- แนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ย จำแนกตามกลุ่มอายุ

3

- ปีการศึกษาเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างเพศ

4

- ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกรายภูมิภาค

5

- ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกในเขตและนอกเขตเทศบาล

6

- ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกรายจังหวัด

6

บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย (กลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้นเป็น 12 ปีอีกด้วย

ดังนั้นปีการศึกษาเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงคุณภาพการศึกษา หมายถึง จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือเทียบเท่าของประชากรโดยเฉลี่ย ประมาณค่าจากการหาอัตราส่วนระหว่างผลรวมของเวลาที่ใช้ในการศึกษากับจำนวนตัวอย่างที่ศึกษา

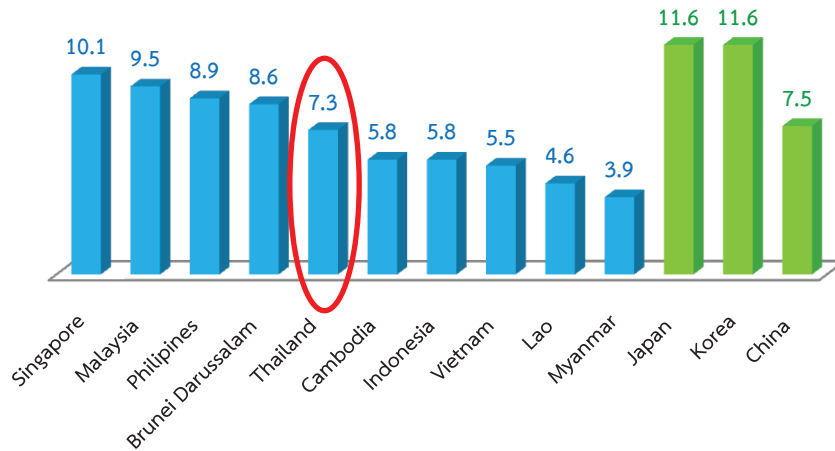
ปีการศึกษาเฉลี่ยระดับนานาชาติ

ปีการศึกษาเฉลี่ยในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

UNDP ให้ความสำคัญกับการจัดทำดัชนีการพัฒนามนุษย์ และได้นำเอาจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านการศึกษา ในการจัดทำดัชนีพัฒนามนุษย์ (Human Development Index : HDI) และได้ศึกษาประชากรในกลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบระดับนานาชาติในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก พบว่า ประเทศไทยมีปีการศึกษาเฉลี่ยเท่ากับ 7.3 ปี หรือเป็นอันดับที่ 8 ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก 13 ประเทศ

ซึ่งดีกว่ากัมพูชา อินโดนีเซีย เวียดนาม ลาว และพม่า แต่เป็นรองญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และจีน แต่หากเปรียบเทียบประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่เป็นสมาชิก OECD จะเห็นว่าจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงถึง 11.6 ปี ซึ่งเทียบได้กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปีการศึกษาเฉลี่ยของกลุ่มอายุ 25 ปี ขึ้นไป ของประเทศไทย เท่ากับ 7.3 ปี หรือเป็นอันดับที่ 8 จาก 13 ประเทศ ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

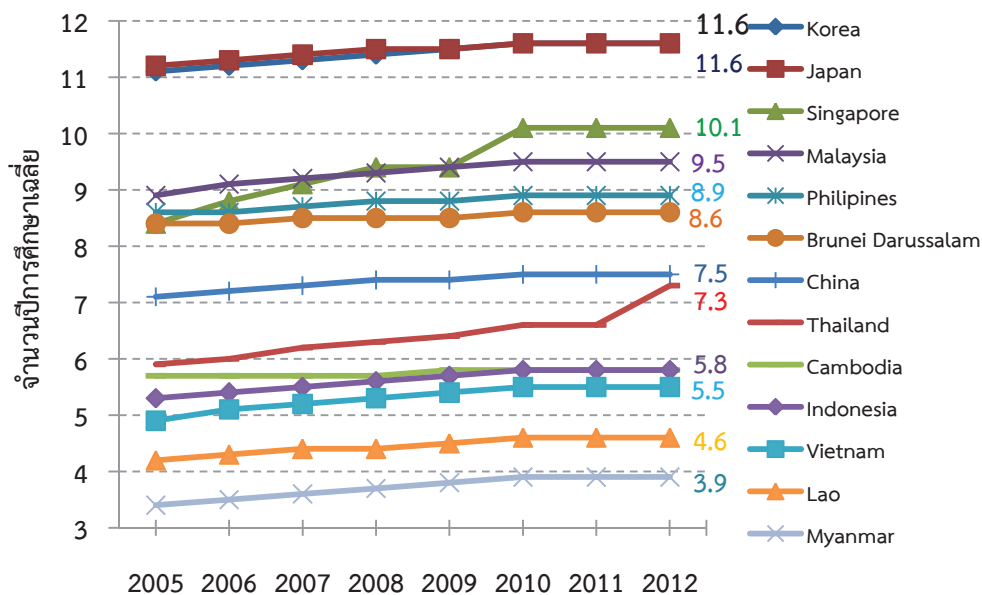

ที่มา : Human Development Report 2012, UNDP. และ UIS DATABASE

แนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ยในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

ประเทศกลุ่มเอเชียแปซิฟิก มีแนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ยของกลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2005 เรื่อยมาจนถึงปี 2012 โดยเกาหลี และญี่ปุ่น มีค่าปีการศึกษาเฉลี่ยเท่ากัน คือ 11.6 ปี และอัตราการเพิ่มไม่แตกต่างกันนัก ในขณะที่สิงคโปร์ปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากจากปี 2005-2012 ถึง 1.7 ปี กล่าวคือ ปี 2005 เท่ากับ 8.4 ปี ส่วนปี 2012 เพิ่มขึ้นเป็น 10.1 ปี เช่นเดียวกับประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากในปี 2005-2012 เช่นกัน คือเพิ่มขึ้น 1.4 ปีจากปี 2005 เท่ากับ 5.9 ปี ส่วนปี 2012 เพิ่มขึ้นเป็น 7.3 ปี

สิงคโปร์มีการเพิ่มขึ้นของปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุดในช่วงปี 2005 ถึง 2012 คือเพิ่มขึ้น 1.7 ปี รองลงมาได้แก่ประเทศไทย เพิ่มขึ้น 1.4 ปี

ที่มา : Human Development Report 2012, UNDP. และ UIS Database

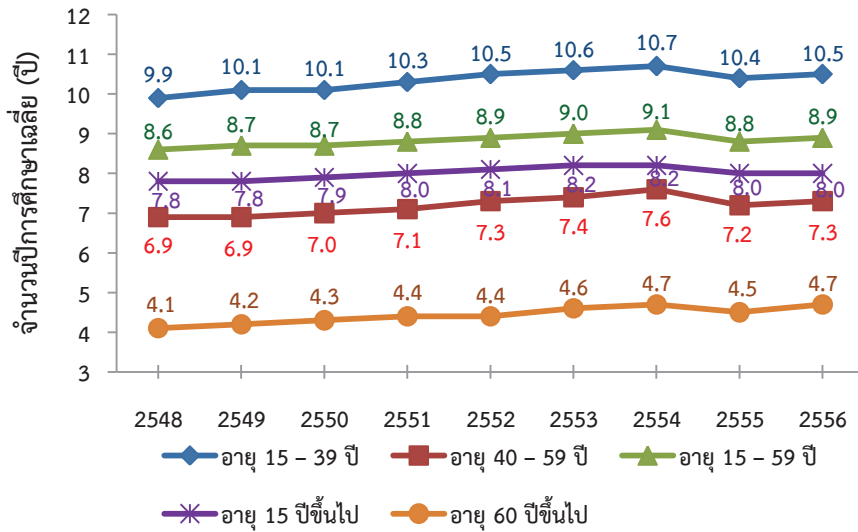
ทุกประเทศทั่วโลกต่างตระหนักดีว่า การศึกษาของคนในประเทศจะเป็นพลังปัญญาที่มีแต่จะเพิ่มพูนและพัฒนาต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และคิดค้นนวัตกรรมเสมอ เพื่อสามารถดำรงชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และก้าวพ้นความยากจนได้ ดังนั้นหากข้อมูลปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 25 ปีขึ้นไปของประเทศไทยอยู่ที่ 7.3 ปี ในปี 2012 และปี 2013 ปีการศึกษาเฉลี่ยอายุ 25 ปีขึ้นไปของไทยเพิ่มขึ้นเป็น 7.6 ปี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักรรอบที่ 3 สำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ) แม้ว่าปีการศึกษาเฉลี่ยของไทยยังตามหลังประเทศกลุ่มเอเชียแปซิฟิกหลายประเทศ แต่ก็เป็นที่น่าพอใจที่หน่วยงานด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องต้องเร่งพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการศึกษา ให้ประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษา หรือผู้ทำงานแล้วแต่ยังไม่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย

แนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ย จำแนกตามกลุ่มอายุ

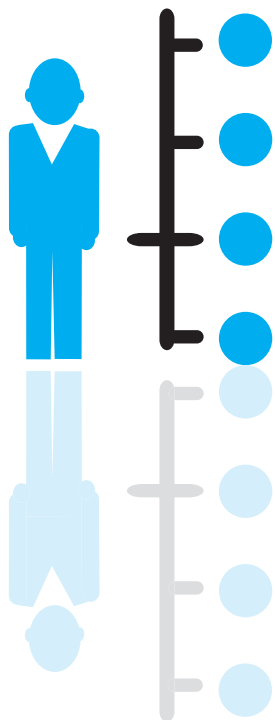
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ศึกษาและจัดทำตัวชี้วัดปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยโดยใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่วราชาอาณาจักร สำนักงานสถิติแห่งชาติที่สำรวจในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายนของทุกปี โดยคำนวณจากอัตราส่วนระหว่างผลรวมระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาในแต่ละระดับที่เข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนหรือเทียบเท่าและสำเร็จการศึกษาของคนไทยกับจำนวนตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งสำนักงานฯ ได้ดำเนินการดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา

คนไทยมีแนวโน้มปีการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2548 ถึง ปี 2554 โดยเฉลี่ยปีละ 0.1 ปี มีเพียงปี 2555 ที่ลดลงเล็กน้อยทุกกลุ่มอายุ

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่วราชาอาณาจักร รอบที่ 3 สำรวจโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

"จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย"สะท้อนว่าคนไทยได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี

คนไทยกลุ่มอายุ 15-39 ปี เป็นวัยทำงานซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการสามารถพัฒนาส่งเสริมเพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีความรู้ที่สามารถต่อยอดวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อสร้างโอกาสให้เพิ่มพูนความรู้ และเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในการทำงานนั้น ภาพรวมตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา คนไทยกลุ่มอายุดังกล่าว มีปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี 2556 ปีการศึกษาเฉลี่ยคนไทยกลุ่มอายุ 15-39 ปี เท่ากับ 10.1 ปีหรือมีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คนไทยกลุ่มอายุ 40-59 ปี เป็นกลุ่มเป้าหมายที่รัฐควรดำเนินการพัฒนาให้มีความรู้ที่ไม่เน้นการเพิ่มวุฒิการศึกษาแต่เป็นการให้ความรู้ในด้านอื่นๆ เช่น การให้ความรู้โดยการอบรมทักษะอาชีพ ภาพรวมตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา คนไทยกลุ่มอายุดังกล่าว มีปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี 2556 ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยกลุ่มอายุ 40-59 ปี เท่ากับ 7.3 ปีหรือมีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา

คนไทยกลุ่มอายุ 15-59 ปี เป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน จัดเป็นตัวชี้วัดที่เน้นความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การศึกษาของประชากรวัยแรงงานกลุ่มนี้จัดไว้ให้มีทักษะการทำงานในระดับพื้นฐาน และควรจะมีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจากข้อมูล พบว่าปี 2556 คนไทยกลุ่มอายุ 15-59 ปี มีการศึกษาเฉลี่ยประมาณระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเท่ากับ 8.9 ปี หากเป็นเช่นนี้ แนวโน้มสถิติปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยที่เพิ่มประมาณปีละ 0.1 ปี ต่อไปนั้น ก็อาจจะคาดประมาณว่า ปี 2557 แรงงานไทยจะมีการศึกษาเฉลี่ยจะอยู่ที่ 9 ปี

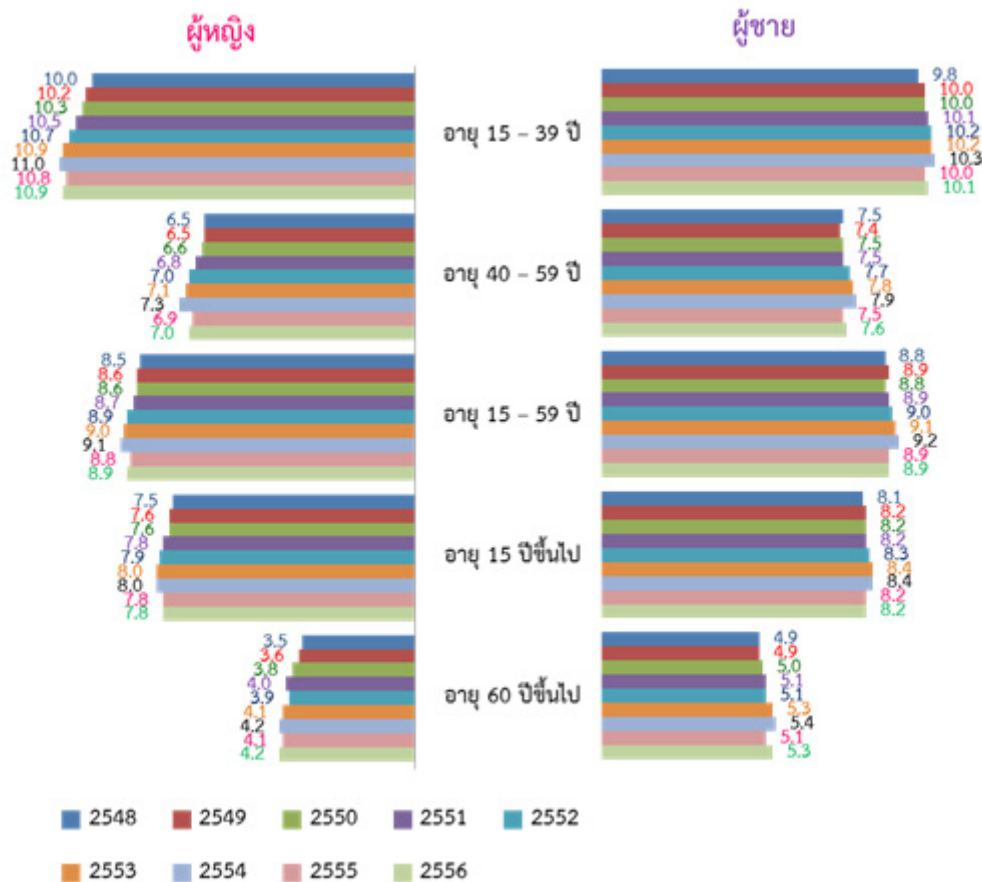
คนไทยกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ภาพรวมตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา คนไทยกลุ่มอายุดังกล่าว มีปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี 2556 ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 8.0 ปีหรือมีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา

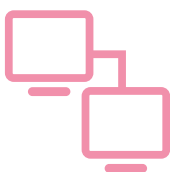
ปีการศึกษาเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างเพศ

ชายและหญิงต่างมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานแต่เมื่อเข้าสู่ภาคการทำงาน จากสถิติตั้งแต่ปี 2548-2555 คนไทยวัยแรงงาน 15-59 ปี ชายมีปีการศึกษาเฉลี่ยมากกว่าหญิงเล็กน้อย จนกระทั่งปี 2556 พบว่าทั้งชายและหญิงมีปีการศึกษาเฉลี่ยเท่ากัน คือ 8.9 ปี เมื่อพิจารณา คนไทยกลุ่มอายุ 15-39 ปี เพศหญิงมีปีการศึกษาเฉลี่ยของช่วงอายุนี้สูงกว่าเพศชาย และในปี 2556 เพศหญิงมีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายถึง 0.8 ปี (ชาย 10.1 ปี ส่วนหญิง 10.9 ปี) จากแนวโน้มของสถิติตามแผนภาพข้างล่างนี้ จะเห็นได้ว่าเพศหญิงกลุ่มอายุ 15-39 ปี ให้ความสำคัญในการศึกษาต่อในระดับสูงมากกว่าเพศชาย อาจส่งผลให้ในระยะยาวปีการศึกษาเฉลี่ยรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเพศชาย

เพศชายมีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงทุกกลุ่มอายุ ยกเว้นกลุ่มอายุ 15-39 ปี

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
ทั่วราชอาณาจักร รอบที่ 3 สำรวจโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกรายภูมิภาค

สภาพทางภูมิประเทศ เมืองหลวง จังหวัด เขตเมือง ย่อมส่งผลให้การได้รับการศึกษาของคนไทยที่อาศัยในทำเลที่ตั้งต่างกัน มีภูมิหลัง การศึกษา การประกอบอาชีพ ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ธุรกิจการจ้างงาน ที่ต่างกันออกไป ซึ่งอาจจะ เป็นตัวแปรที่ทำให้การคำนวณค่าปีการศึกษาเฉลี่ยแต่ละภูมิภาค และจังหวัดมีค่าสูงหรือต่ำตามข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาวะการมีงานทำของ ประชากรโดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มอายุ 15-39 ปี คนไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 12.7 ปี รองลงมา เป็นภาคกลาง เท่ากับ 10.5 ปี ภาคเหนือ เท่ากับ 10.4 ปี และน้อยที่สุดเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ ภาคใต้ เท่ากัน เท่ากับ 10.3 ปี

กลุ่มอายุ 40-59 ปี คนไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 10.7 ปี รองลงมา เป็นภาคกลาง เท่ากับ 7.6 ปี ภาคใต้ เท่ากับ 7.5 ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 6.8 ปี และน้อยที่สุด เป็นภาคเหนือเท่ากับ 6.6 ปี

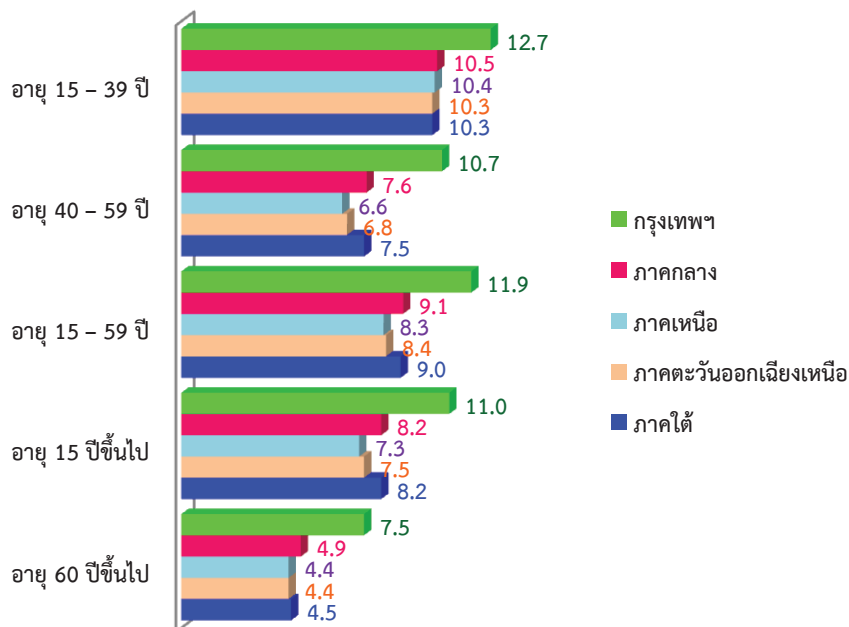
กลุ่มอายุ 15-59 ปี คนไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 11.9 ปี รองลงมา เป็นภาคกลาง เท่ากับ 9.1 ปี ภาคใต้ เท่ากับ 9.0 ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 8.4 ปี และน้อยที่สุด เป็นภาคเหนือเท่ากับ 8.3 ปี

กลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป คนไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 11.0 ปี รองลงมา เป็นภาคกลางและภาคใต้ เท่ากัน เท่ากับ 8.2 ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากับ 7.5 ปี และน้อยที่สุด เป็นภาคเหนือเท่ากับ 7.3 ปี

กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป คนไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 7.5 ปี รองลงมา เป็นภาคกลาง เท่ากับ 4.9 ปี ภาคใต้ เท่ากับ 4.5 ปี และน้อยที่สุดเป็นภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากัน เท่ากับ 4.4 ปี

กรุงเทพมหานคร มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงที่สุดทุกกลุ่มอายุ รองลงมาคือภาคกลาง และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยลดต่ำลง ในกลุ่มอายุที่มากขึ้น

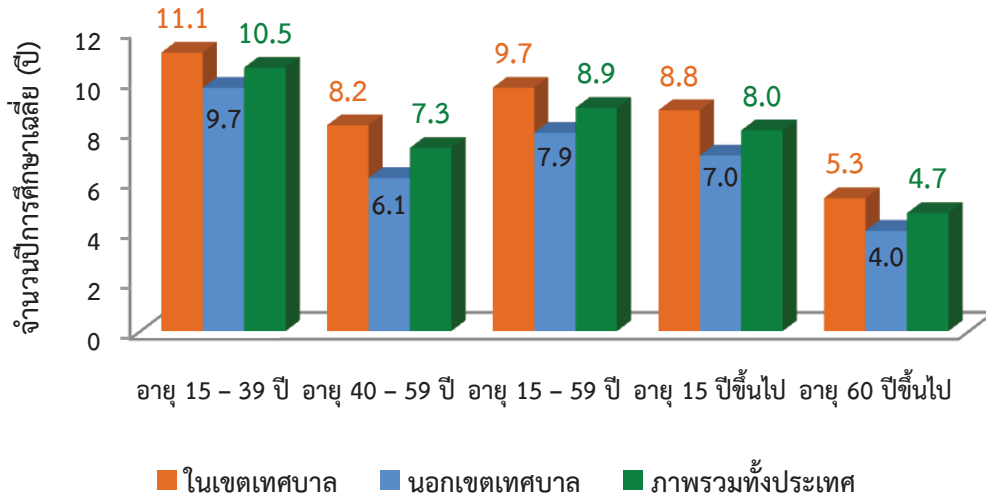

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
ทั่วราชอาณาจักร รอบที่ 3 สำรวจโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกตามในเขตและนอกเขตเทศบาล

คนไทยที่อาศัยในเขตเทศบาลมีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่า นอกเขตเทศบาล กล่าวคือ ปี 2556 กลุ่มอายุ 15-59 ปี มีปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เท่ากับ 9.7 ปี นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 7.9 ปี และสำหรับกลุ่มอายุ 15-39 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เท่ากับ 11.1 ปี อยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 9.7 ปี

ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยปี 2556 กลุ่มอายุ 40-59 ปี มีความแตกต่างระหว่างในเขตและนอกเขตเทศบาลมากที่สุดถึง 2.1 ปี

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
ทั่วราชอาณาจักร รอบที่ 3 สำรวจโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกรายจังหวัด

เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดปีการศึกษาเฉลี่ยเปรียบเทียบ รายจังหวัด คนไทยกลุ่มอายุ 15-59 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครมีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 11.9 ปี รองลงมาเป็นจังหวัดนนทบุรี 11.8 ปี จังหวัดปทุมธานี 10.6 ปี ซึ่งเทียบได้กับสูงกว่าระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ส่วนจังหวัดที่มีปีการศึกษาเฉลี่ยน้อยรั้งท้าย 3 อันดับ คือ เรียงจากน้อยที่สุดเป็นจังหวัดแม่ฮ่องสอน 6.9 ปี จังหวัดเชียงราย 7.2 ปี และจังหวัดพะเยา 7.6 ปี

หากพิจารณากลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป คนไทยที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีมีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ 11.0 ปี จังหวัดปทุมธานี 9.88 ปี ในขณะที่จังหวัดที่รั้งท้ายเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 3 อันดับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 6.2 ปี จังหวัดเชียงราย 6.4 ปี และจังหวัดพะเยา 6.6 ปี สำหรับคนไทยกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปจังหวัดนนทบุรี มีปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 7.8 ปี รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร 7.5 ปี หรืออาจกล่าวได้ว่ามีการศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา ส่วน 3 จังหวัดที่อันดับรั้งท้าย คือ น้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดนราธิวาส 2.2 ปี จังหวัดยะลา 2.7 ปี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3.0 ปี

โดยสรุป ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนกรุงเทพและจังหวัดปริมณฑลสูงกว่าจังหวัดอื่น ปีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 10-11 ปีเศษ หรือเทียบได้กับจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีเมื่อพิจารณาตัวชี้วัดปีการศึกษาเฉลี่ยเปรียบเทียบรายจังหวัด คนไทยกลุ่มอายุ 15-59 หรือถึงบางชั้นของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนจังหวัดในภาคอื่นๆ ส่วนใหญ่มีปีการศึกษาเฉลี่ยในระดับประถมศึกษา ยกเว้นจังหวัดที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ มีนิคมอุตสาหกรรม มีแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้ประชากรในจังหวัดเหล่านั้นมีปีการศึกษาเฉลี่ยเทียบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประชากรกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่การศึกษาเฉลี่ยยังต่ำ
โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทิยะลาและนราธิวาส
การศึกษาเฉลี่ยต่ำมากไม่ถึง 3 ปี

ปีการศึกษาเฉลี่ยจำแนกรายจังหวัด ปี 2556

จังหวัด	15 - 59 ปี	15 ปีขึ้นไป	60 ปีขึ้นไป	จังหวัด	15 - 59 ปี	15 ปีขึ้นไป	60 ปีขึ้นไป
กรุงเทพมหานคร	11.9	11.0	7.5	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ภาคกลาง				กาฬสินธุ์	7.7	6.8	3.8
กาญจนบุรี	7.8	7.0	3.8	ขอนแก่น	8.7	7.6	4.5
จันทบุรี	8.4	7.5	4.5	ชัยภูมิ	8.1	7.2	4.5
ฉะเชิงเทรา	9.2	8.3	4.6	นครพนม	8.5	7.6	4.4
ชลบุรี	10.0	9.3	5.5	นครราชสีมา	9.0	7.9	4.3
ชัยนาท	8.3	7.1	3.9	บึงกาฬ	8.0	7.1	3.9
ตราด	7.9	7.2	4.4	บุรีรัมย์	8.1	7.1	4.0
นครนายก	9.7	8.6	5.5	มหาสารคาม	9.6	8.7	5.4
นครปฐม	9.4	8.7	5.5	มุกดาหาร	8.2	7.4	4.0
นนทบุรี	11.8	11.0	7.8	ยโสธร	8.2	7.4	4.7
ปทุมธานี	10.6	9.9	5.7	ร้อยเอ็ด	8.3	7.3	4.5
ประจวบคีรีขันธ์	8.4	7.6	4.2	เลย	7.8	7.0	4.1
ปราจีนบุรี	9.8	8.9	6.0	ศรีสะเกษ	8.7	7.8	5.1
พระนครศรีอยุธยา	9.5	8.2	3.0	สกลนคร	8.1	7.3	4.4
เพชรบุรี	9.3	8.4	5.2	สุรินทร์	8.7	7.6	4.2
ระยอง	9.4	8.9	5.0	หนองคาย	8.4	7.6	4.7
ราชบุรี	8.1	7.1	3.0	หนองบัวลำภู	7.7	6.9	4.2
ลพบุรี	9.1	8.4	5.5	อำนาจเจริญ	8.2	7.5	4.8
สมุทรปราการ	9.8	9.2	5.6	อุดรธานี	8.7	7.8	4.7
สมุทรสงคราม	9.3	8.3	5.6	อุบลราชธานี	9.0	8.2	4.8
สมุทรสาคร	7.6	7.2	4.3	ภาคเหนือ			
สระแก้ว	8.3	7.5	4.0	กำแพงเพชร	8.1	7.1	3.6
สระบุรี	9.5	8.5	5.0	เชียงใหม่	7.2	6.4	3.5
สิงห์บุรี	9.7	8.4	5.1	เชียงใหม่	8.6	7.6	4.3
สุพรรณบุรี	8.0	6.9	3.9	ตาก	7.3	6.6	3.9
อ่างทอง	9.0	8.0	4.9	นครสวรรค์	9.0	8.0	4.7
ภาคใต้				น่าน	8.7	7.7	4.6
กระบี่	9.8	9.1	5.1	พะเยา	7.6	6.6	3.5
ชุมพร	8.4	7.8	5.1	พิจิตร	8.6	7.5	4.6
ตรัง	9.4	8.6	5.2	พิษณุโลก	9.6	8.6	5.1
นครศรีธรรมราช	9.5	8.6	5.5	เพชรบูรณ์	8.4	7.6	5.3
นราธิวาส	8.3	7.3	2.2	แพร่	8.8	7.7	4.5
ปัตตานี	8.9	7.9	3.8	แม่ฮ่องสอน	6.9	6.2	3.5
พังงา	9.0	8.3	5.5	ลำปาง	8.8	7.6	4.3
พัทลุง	9.0	8.0	4.6	ลำพูน	8.3	7.4	4.1
ภูเก็ต	9.7	9.1	4.1	สุโขทัย	8.6	7.5	4.2
ยะลา	8.7	7.7	2.7	อุดรดิต์	8.8	7.8	5.1
ระนอง	8.2	7.6	4.3	อุทัยธานี	7.6	7.0	5.3
สงขลา	10.0	9.1	5.4				
สตูล	9.1	8.2	4.2				
สุราษฎร์ธานี	8.7	7.9	4.1				

เกณฑ์การให้ความหมาย

- ปีการศึกษาเฉลี่ย 9 ปีขึ้นไป (เทียบการศึกษาภาคบังคับ หรือ ม.ต้น)
- ปีการศึกษาเฉลี่ย 4-5.9 ปี
- ปีการศึกษาเฉลี่ย 6-8.9 ปี (เทียบการศึกษาระดับประถมศึกษาขึ้นไป)
- ปีการศึกษาเฉลี่ยต่ำกว่า 4 ปี

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
ทั่วราชอาณาจักร รอบที่ 3 สำรวจโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โดยสรุปในภาพรวม ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยในระดับนานาชาติที่รายงานโดย Human Development Report 2012 กลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป เท่ากับ 7.3 ปี หรือเป็นอันดับที่ 8 ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก และจากการประมวลผลข้อมูลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่ัวอาณาจักร ไตรมาส 3 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2556 กลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป เท่ากับ 8.0 ปี และกลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป เท่ากับ 7.6 ปี จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยยังห่างไกลจากเป้าหมายตามกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่กำหนดปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยต้องเป็น 12 ปี ดังนั้นรัฐบาลต้องเร่งส่งเสริม ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น ควบคู่กับการส่งเสริมให้คนไทยกลุ่มอายุ 15-39 ปี มีทักษะความรู้และต่อยอดวุฒิ การศึกษาให้สูงขึ้น โดยสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ หลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และเป็นทางเลือกให้กลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียน ปกติได้ เพื่อเป็นการเพิ่มปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยให้สูงยิ่งขึ้น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

"เสี้ยวหนึ่งขององค์ความรู้ที่สภากาการศึกษาสรรสร้าง"

1. รายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2557 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบตัวชี้วัดทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้วยการสังเคราะห์ และวิเคราะห์เนื้อหาหลักจากเอกสารของ UNESCO/UIS และ เอกสาร Global Education Digest 2012-2013 ของ OECD และข้อมูลจาก แหล่งอื่นๆ โดยจัดทำข้อสรุป บทวิเคราะห์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการเทียบเคียงและศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

2. รายงานสถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2555-2556 เป็นรายงานที่นำเสนอข้อมูลสถิติการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง ที่ฉายภาพ ตัวเลขดัชนี และสถิติการศึกษาในบริบทการจัดการศึกษาไทย ทุกระดับการศึกษา และทุกหน่วยงาน อย่างครอบคลุม ครบถ้วน สำหรับเผยแพร่ให้ หน่วยงานทางศึกษานำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนงานพัฒนา นโยบาย แผนการศึกษา งานติดตามและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งผู้สนใจ ทั่วไปในการศึกษา ค้นคว้า

3. มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา เป็นวารสารรายปักษ์ ที่จัดทำขึ้นในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่นำเสนอข้อมูล สถิติ ตัวชี้วัด และ ผลการจัดอันดับทางการศึกษาระดับนานาชาติที่น่าสนใจ มีรูปแบบการเผยแพร่ในระบบออนไลน์สำหรับผู้สมัครเป็นสมาชิกเท่านั้นโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งได้จัดทำและเผยแพร่แล้ว รวม 8 ฉบับ (ตุลาคม 56 - มกราคม 2557) โดยมีนิตยสารที่น่าสนใจหลายเรื่อง เช่น คะแนนผลการทดสอบ PISA 2013 ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยในอาเซียน การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก ที่จัดโดย สถาบันต่างๆ อาทิ Time Higher Education World University Ranking, QS World University Ranking, Webometrics เป็นต้น และฉบับล่าสุดเดือนกุมภาพันธ์ ที่รอท่านแล้วที่นี้ ... สนใจ รับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สมัครสมาชิกได้ที่ www.onec.go.th

มองสถิติ และตัวชี้วัด ทางการศึกษา

สนใจรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สมัครสมาชิกได้ที่ www.onec.go.th

onec

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา เป็นเอกสารของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดทำขึ้นในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ รวบรวมข้อมูล สถิติ ตัวชี้วัด และการจัดอันดับทางการศึกษาระดับนานาชาติ โดยการสังเคราะห์และวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผู้สนใจกรุณาติดต่อ...สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

โทร. 0 2668 7123 ต่อ 1319, 1321, 1323

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โทรสาร. 0 2243 0084

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

website : www.onec.go.th